

Důvěra v zápis v obchodním rejstříku

Osoba zapsaná v obchodním rejstříku se nemůže dovolávat vůči tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nesprávnosti zápisu. Negativní stránka principu materiální publicity obchodního rejstříku je formulována objektivně, nezávisí na zavinění a působí proti všem. Není podstatné, zda případnou nesprávnost zápisu v obchodním rejstříku způsobila sama osoba, které se zápis týká, nebo osoba jiná (např. zakladatel obchodní společnosti), anebo rejstříkový soud.

Osoba zapsaná v obchodním rejstříku se nemůže dovolávat vůči tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nesprávnosti zápisu. Negativní stránka principu materiální publicity obchodního rejstříku je formulována objektivně, nezávisí na zavinění a působí proti všem. Není podstatné, zda případnou nesprávnost zápisu v obchodním rejstříku způsobila sama osoba, které se zápis týká, nebo osoba jiná (např. zakladatel obchodní společnosti), anebo rejstříkový soud.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 804/2001, ze dne 11.3.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců a) M. D., b) M. D., zastoupených advokátkou, proti žalované A. G., spol. s r. o., zastoupené advokátem, o uložení povinnosti odstranit vadu díla a o 65 000 Kč, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 28 C 77/97, o dovolání žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. listopadu 2000, č. j. 55 Co 299/2000 - 129, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 4 rozsudkem ze dne 24. února 2000 č. j. 28 C 77/97 - 109 uložil žalované „odstranit odstranitelnou vadu díla na výstavbě rodinného domku č. p. 563 v k. ú. K. do šesti měsíců

ode dne právní moci rozsudku takto: vnitřní tříramenné dřevěné schodiště komplexně rekonstruovat a zesílit, včetně odstranění odlupující se povrchové úpravy a nahradit je hodnotnými povrchovými úpravami, které zamezí vyšlapávání dřeva na stupních, a to vše tak, aby byl dodržen původní projekt“. Dále stanovil žalované povinnost poskytnout žalobcům slevu z ceny díla za neodstranitelné vady ve výši 65 000 Kč a tuto částku žalobcům zaplatit; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení. Po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žalobci jsou aktivně legitimováni, neboť smlouvou o postoupení pohledávky ze dne 16. 7. 1993, uzavřenou podle § 524 obč. zák., postoupila T., společnost s ručením omezeným, K., se sídlem v K., B. č. 2, žalobcům pohledávku za žalovanou ze smlouvy o dílo na zhotovení stavby rodinného domu v K., okr. P. - v., uzavřené dne 7. 7. 1992 mezi T., společností s ručením omezeným, K. s žalovanou. Dlužník - žalovaná se nezprostita závazku podle § 526 odst. 1 obč. zák. plněním postupiteli - T., společností s ručením omezeným, K. Dále dospěl k závěru, že smlouva o dílo je platná, a žalovaná je povinna podle této smlouvy provést dílo řádně. Protože se na díle vyskytla odstranitelná vada spočívající v havarijním stavu schodiště a vady neodstranitelné, trhliny v podkroví a nedostatečnost kotle, a tyto vady byly v zákonné tříleté lhůtě do 4. 8. 1996 od převzetí stavby dne 4. 8. 1993 u žalované reklamovány, je žalovaná povinna odstranitelnou vadu na vnitřním dřevěném schodišti odstranit a zaplatit 65 000 Kč jako slevu za neodstranitelné vady. Výši slevy považoval soud s přihlédnutím ke snížení ceny stavby (podle znaleckého posudku B. o 348 140 Kč) za přiměřenou.

K odvolání žalované Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. listopadu 2000, č. j. 55 Co 299/2000 - 129 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl; zároveň rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Vyšel ze zjištění, že v době, kdy byla uzavírána smlouva o postoupení pohledávky mezi T., společností s ručením omezeným, K. a žalobci - k datu 16. 7. 1993, byli podle výpisu z obchodního rejstříku Městského soudu v K. jednatelem této obchodní společnosti - M. D. a M. D. Podle výpisu z obchodního rejstříku „společnost navenek zastupovali jednatele a písemnosti o právních úkonech, které zakládají práva a povinnosti společnosti, podepisovali dva společníci - jednatele a to tak, že k napsanému nebo vytištěnému názvu společnosti připojili svůj vlastnoruční podpis“. Podle § 20 odst. 1 obč. zák. právní úkony právnické osoby ve všech věcech činí ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem (statutární orgány). Smlouvu o postoupení pohledávky dne 16. 7. 1993 byli povinni podepsat oba jednatele, neboť smlouva o postoupení pohledávky je právním úkonem, kterým se zakládají práva a povinnosti společnosti, a pokud se tak nestalo a smlouvu podepsal jen jeden z jednatelů - M. D., je tato smlouva podle § 40 odst. 1 obč. zák. neplatná, a žalobci nejsou ve sporu o odstranění vady díla a uplatnění slevy z ceny díla aktivně legitimováni.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci dovolání, které odůvodnili tím, že nebyly vůbec zjišťovány okolnosti rozhodné pro posouzení věci ve smyslu § 241 odst. 3 písm. b) o. s. ř., a že ve smyslu § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Žalobci namítají, že odvolací soud při posouzení aktivní legitimace žalobců vycházel jen z výkladu výpisu z obchodního rejstříku, který považují dovolatelé za nejednoznačný v tom směru, že není najisto postaveno, zda jednatele musí jednat společně, či každý může jednat samostatně. Dále uvádějí, že i bez zřetele na výklad výpisu z obchodního rejstříku je pro způsob jednání jednatelů rozhodující podle § 133 odst. 1 obchodního zákoníku společenská smlouva. Tuto si však soud nevyžádal a žalobci ji nepředložili, protože netušili

k jakému právnímu závěru dospěje odvolací soud. Poukazují, že v čl. 5.2 společenské smlouvy ze dne 22. 4. 1992 je uvedeno, že kterýkoliv z jednatelů je oprávněný zastupovat samostatně společnost a podepisovat se za ni tak, že k obchodnímu jménu společnosti připojí své jméno. Podle čl. 5.5. společenské smlouvy jsou vymezena jednotlivá omezení jednatelů – vyžadující souhlas valné hromady; zápisy valné hromady předloží žalobci v průběhu dovolacího řízení, zároveň ale poukazují, že podle § 133 odst. 3 obchodního zákoníku je jakékoliv omezení jednatelství provedené společenskou smlouvou vůči třetím osobám stejně neúčinné. I když žalobci chápou různost právních subjektů na straně žalobců, domáhají se práva na spravedlivé rozhodnutí věci, když nejednoznačnost výpisu z obchodního rejstříku nemá jít k jejich tíži, a když mimoto zákon ukládá při posuzování rozsahu jednatelského oprávnění vycházet ze společenské smlouvy, což odvolací soud neučinil. Dovolatelé proto navrhli, aby rozsudek odvolacího soudu byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

Podle ustanovení části dvanácté hlavy I bodu 17 zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (1. 1. 2001) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tedy podle občanského soudního řádu ve znění platném do 31. 12. 2000 – dále jen „o. s. ř.“).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas a osobami k tomu oprávněnými (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), účastníky řízení, řádně zastoupenými advokátkou (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), je přípustné podle § 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a opírá se o způsobilé dovolací důvody podle § 241 odst. 3 písm. b) a c) o. s. ř., rozhodnutí odvolacího soudu přezkoumal podle § 242 o. s. ř. a neshledal dovolání důvodným.

Podle § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř. lze dovolání odůvodnit tím, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o. s. ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů nevyplývaly ani jinak nevyšly najevo, nebo protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vplynuly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. věrohodnosti, je logický rozpor, nebo že výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsobem

vyplývající z § 133 až 135 o. s. ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva.

V posuzovaném případě dovolání ve skutečnosti neobsahuje námitky, že by odvolací soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly, ani jinak nevyšly za řízení najevo, nebo že naopak pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo. Odvolací soud v daném případě vyšel ze skutkového zjištění, že účastníci uzavřeli dne 16. 7. 1993 smlouvu o postoupení pohledávky, kterou za postupitele T., společnost s ručením omezeným, K. podepsal M. D., a dále z výpisu obchodního rejstříku Městského soudu v K., podle něhož v době, kdy byla podepsána předmětná smlouva o postoupení pohledávky, byli jednateli T., společnosti s ručením omezeným, K. - M. D. a M. D., společnost navenek zastupovali tito jednatelé a písemnosti o právních úkonech, které zakládají práva a povinnosti společnosti, podepisovali dva společníci - jednatelé a to tak, že k napsanému nebo vytištěnému názvu společnosti připojili svůj vlastnoruční podpis. Tato skutková zjištění žalobci v dovolání nenapadají, namítají pouze nesprávný výklad výpisu z obchodního rejstříku učiněný odvolacím soudem, a tudíž argumentace žalobců, odrážející nesouhlas se skutkovými zjištěními, vedoucími k (následnému) závěru o neplatnosti smlouvy o postoupení pohledávky z důvodu, že tuto smlouvu podepsal pouze jeden jednatel M. D., ač ji měli podepsat jednatelé M. D. a M. D., směřuje k nesprávnému právnímu posouzení věci. Proto se odvolací soud ve smyslu § 242 odst. 1 o. s. ř. nadále zabýval věcí z pohledu ve skutečnosti uplatněného dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř.

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. může spočívat v tom, že soud na správně zjištěný skutkový stav věci aplikoval nesprávný právní předpis, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil.

Předmětnou smlouvu o postoupení pohledávky odvolací soud správně posoudil podle právní úpravy platné ve Slovenské republice ke dni uzavření smlouvy dne 16. 7. 1993 (§ 10 odst. 3 z. č. [97/1963](#) Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů).

Podle § 27 odst. 2 z. č. [513/1991](#) Sb., ve znění poslední novelizace účinné ve Slovenské republice k datu 16. 7. 1993, tj. zákonem. č. [600/1992](#) Sb. (dále jen obch. zák.), jsou skutečnosti zapsané v obchodním rejstříku účinné vůči každému ode dne, ke kterému byl zápis proveden. Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti.

V rámci dovolací námitky bylo třeba řešit, jaký vliv má na důvěru ve smyslu § 27 odst. 2 obch. zák. případná nesrovnalost mezi zápisem v obchodním rejstříku a společenskou smlouvou. V tom směru dovolací soud uzavřel, že z § 27 odst. 2, věty druhé, obch. zák. vyplývá, že osoba zapsaná v obchodním rejstříku se nemůže dovolávat vůči tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nesprávnosti zápisu. Negativní stránka principu materiální publicity obchodního rejstříku upravená v tomto ustanovení je přitom formulována zcela objektivně, nezávisí na zavinění a působí proti všem. Proto není podstatné, zda případnou nesprávnost zápisu v obchodním rejstříku způsobila sama osoba, které se zápis týká, nebo osoba jiná (např. zakladatel obchodní společnosti), anebo rejstříkový soud. Jakýkoli jiný výklad ustanovení § 27 odst. 2, věta druhá, obch. zák. by byl v rozporu s obsahem negativní stránky principu materiální publicity, která sleduje naplnění jedné ze zásad, kterými se řídí obchodní zákoník (§ 1 odst. 2 obch. zák.) - zásady ochrany třetích osob - neboť by zákonem požadovanou objektivní ochranu nezajišťoval (vzhledem k obecné právní úpravě lze použít judikaturu českých soudů srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 2644/99, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek roč. 2001, seš. 5, pod č. 36). Ustanovení § 27 odst. 2 obch. zák., poskytující ochranu tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, vyjadřující princip materiální publicity, resp. veřejné důvěry (víry), jenž společně s principem formální publicity, vyplývající z § 200c o. s. ř., dává obchodnímu rejstříku povahu veřejné listiny, se vztahuje nejen na účastníky řízení, ale i na rozhodující soudní orgán (srov. náleží Ústavního soudu České republiky ze dne 30. 1. 1997, sp. zn. IV. ÚS 285/96, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, roč. 1997, seš. 7, pod č. 12).

V posuzovaném případě podle výpisu z obchodního rejstříku Městského soudu v K. byli jednateli T., společnosti s ručením omezeným, K. - M. D. a M. D. Dále v odstavci jednání jménem společnosti bylo uvedeno: Společnost navenek zastupují jednatelé. Písemnosti o právních úkonech, které zakládají práva a povinnosti společnosti, podepisují dva společníci - jednatelé a to tak, že k napsanému nebo vytištěnému názvu společnosti připojí svůj vlastnoruční podpis. Jestliže odvolací soud uzavřel, že smlouvu o postoupení pohledávky ze dne 16. 7. 1993 byli povinni podepsat oba jednatelé, neboť smlouva o postoupení pohledávky je právním úkonem, kterým se zakládají práva a povinnosti společnosti, a pokud se tak nestalo a smlouvu podepsal jen jeden z jednatelů - M. D., je tato smlouva podle § 40 odst. 1 obč. zák. neplatná, a žalobci nejsou ve sporu o odstranění vady díla a uplatnění slevy z ceny díla aktivně legitimováni, není možno v tomto směru právnímu posouzení odvolacím soudem vytknout žádné pochybení.

Z uvedeného vyplývá, že právní názor, na němž rozhodnutí odvolacího soudu spočívá, je správný, a dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm.d) o. s. ř. není naplněn.

Dovolací soud se dále zabýval uplatněným dovolacím důvodem ve smyslu § 241 odst. 3 písm. b) o. s.

ř., že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolatelé spatřovali vadu řízení v tom, že odvolací soud vůbec nezjistil obsah společenské smlouvy T., společností s ručením omezeným, K., se sídlem v K., B. č. 2, ze dne 22. 4. 1992, kterou dovolatelé doložili jako důkaz ke svému dovolání s poukazem, že podle čl. 5.2 této smlouvy je kterýkoliv z jednatelů oprávněný zastupovat společnost a podepisovat se za ni tak, že k obchodnímu jménu společníci připojí své jméno. S ohledem na výše uvedený právní závěr dovolacího soudu, který je v souladu s citovaným nálezem Ústavního soudu, že § 27 odst. 2 obch. zák. poskytuje ochranu tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, a ochranu poskytuje nejen účastníkům řízení, ale vztahuje se i na rozhodující soudní orgán, je námitka dovolatelů, že odvolací soud nezjistil obsah předmětné společenské smlouvy, nepodstatná, neboť tato skutečnost nebyla rozhodná pro posouzení věci.

Podle § 32 obch. zák. soudy nebo jiné orgány upozorní rejstříkový soud vždy na neshodu mezi skutečným právním stavem a stavem zápisů v obchodním rejstříku, jakmile tato skutečnost při jejich činnosti vyjde najevo. Občanský zákoník zdůrazňuje i vlastní přičinění subjektů pro ochranu svých práv a požaduje, aby především ony samy sledovaly svá subjektivní práva a činily takové kroky, aby nedocházelo k jejich ohrožování a poškozování (srov. náleze Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2000, sp. zn. III. ÚS 158/99, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, roč. 2000, seš. 18, pod č. 68). Protože v daném případě odvolací soud na jednání konaném dne 7. 11. 2000 provedl důkaz výpisem z obchodního rejstříku Městského soudu v K. společnosti T., společností s ručením omezeným, K., se sídlem v K., B. č. 2 (obsah předmětného výpisu z obchodního rejstříku nebyl žalobci zpochybněn), a zástupkyně žalobců poté již neměla výslovně žádné další návrhy na doplnění dokazování, nelze mu ani z tohoto pohledu vytýkat, že si nevyžádal společenskou smlouvu dané společnosti.

Z uvedeného vyplývá, že ani dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm.b) o. s. ř. není v dané věci naplněn.

Z přezkumné povahy činnosti dovolacího soudu vyplývá, že skutkový základ věci, tak jak byl vytvořen v důkazním řízení, nemůže být v rámci dovolacího řízení rozšiřován, nemohou být uplatňovány nové skutečnosti nebo důkazy. Sám charakter přezkumné činnosti dovolacího soudu nepřipouští, aby správnost rozhodnutí odvolacího soudu byla hodnocena s přihlédnutím k novým skutečnostem nebo důkazům, které nebyly provedeny v řízení před soudem prvního stupně nebo před soudem odvolacím. Nejvyšší soud proto nemohl přihlížet k nově navrženým důkazům - společenskou smlouvou společnosti T., společností s ručením omezeným, K., se sídlem v K., B. č. 2 a jejími zápisy z valné hromady, jež dovolatelé navrhli až v dovolání.

Protože nebylo zjištěno a ani dovolateli tvrzeno, že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř., a žádný z uplatněných dovolacích důvodů nebyl naplněn, Nejvyšší soud České republiky, aniž nařídil jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.), dovolání žalobců podle § 243b odst. 1 o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zpráva o vztazích](#)
- [Zákaz konkurence](#)
- [Vypořádací podíl v bytovém družstvu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)